

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 26 Eylül 2012
Nr. Ref.: RK 306/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI 59/12

Başvurucu

Remzi Berisha

Yüksek Mahkeme'nin Rev. Nr. 254/2009 sayı ve 16 Ocak 2012 tarihli karar hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Arta Rama-Hajrizi, Üye

Başvurucu:

1. Başvuru Ferizovikli Avukat Muhamet Beqiri tarafından temsil edilen Kačanik mukimi Remzi Berisha (başvurucu) tarafından yapılmıştır.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu, kendisine 7 Şubat 2012 tarihinde teslim edilen ve ilk derece mahkemesi yargılama süreci tekrarı talebinin reddedildiği Kosova Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi'nin (bundan sonra: "Yüksek Mahkeme") Rev. nr. 254/2009 sayı ve 16 Ocak 2012 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Başvurucunun Konusu

3. Başvurunun konusu Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınan mülkiyet hakkının ileri sürülen ihlaliyle ilgilidir.

İlgili Hukuk

4. Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") 113.7 fıkrası, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 47. maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 28. kuralı.

Başvuru Süreci

5. Başvurucu 6 Haziran 2012 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra: "Mahkeme") başvurmuştur.
6. Anayasa Mahkemesi 17 Temmuz 2012 tarihinde başvurucuya, Yüksek Mahkeme'ye ve Kaçanik Belediyesi'ne başvurunun kaydedildiğini bildirmiştir.
7. Mahkeme Başkanı'nın 5 Temmuz 2012 sayı ve GJR 59/12 sayılı kararı ile Üye Robert Carolan raportör yargıç olarak görevlendirilmiş, Başkan'ın aynı tarih ve KSH 59/12 sayılı kararıyla Üye Altay Suroy başkanlığında üyeler Almiro Rodrigues ve Arta Rama-Hajrizi'den oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
8. Ön İnceleme Heyeti 20 Eylül 2012 tarihinde raportör yargıcın ön inceleme raporunu inceledikten sonra Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

9. Kaçanik Belediye Meclisi'nin 3 Kasım 1987 tarih ve 121/1987 sayılı kararıyla Bay Hisni Berisha'ya ait 2351 m2 ebadında Kaçanik Bölgesi kütüğüne bağlı 92 numaralı tapuya kayıtlı imara açık arsa istimlak edilip Kaçanik Belediyesi Halk Kurtuluş Savaşı (HKS) Savaşçıları Birliği'ne tahsis edilmiştir. Söz konusu mülkün istimlak için mülk sınıflandırmasına ilişkin piyasa değeri esas alınarak fiyat belirlenmiştir. Ancak Bay Berisha, ödemenin nakden yapılmasına itiraz etmiştir.
10. Kaçanik Belediye Mahkemesi'nin 3 Temmuz 2008 sayı ve C. nr. 41/2002 sayılı kararıyla başvurucu ve diğer üç kişinin ¼ oranında mülk kullanım hakkı kazanmış olup Kaçanik Kadastro Bölgesinde 1177 sayılı tapuya kayıtlı Oborr mevkiinde bulunan pk.nr. 1121/2 sayılı 0.25,08 hektarlık parsel ile 0.03,09 hektarlık ekilemez arsa ve 0.28,17 hektarlık parselden oluşan mülk tahsis edilmiştir. Bu kararla Kaçanik Belediyesi Kadastro, Jeodezi ve Mülkiyet Müdürlüğü'nün 1177 tapuya kayıtlı mülk kayıtlarına ilişkin değişikliklerin yapılması emredilmiştir. Karar metninin gerekçesinde kararın Kaçanik Belediyesi'nin Hisni Berisha'ya ait mülkün istimlak edildiği, ancak bu mülkün Rexhep Berisha'ya ait olgusuna dayandırıldığı belirtilmiştir. Kaçanik Belediyesi istimlak 1987 yılında, kadastro kayıtları

değişikliklerini ise istimlak süreci tamamlandıktan hemen sonra değil de ancak 2002 yılında yapmıştır. Söz konusu mahkeme yetkili otoritelerce istimlake ilişkin ödemenin yapıldığına ilişkin herhangi bir kaydın bulunmadığını belirtmiştir.

11. Kaçanik Belediyesi, Kaçanik Belediye Mahkemesi'nin C. nr. 41/2002 sayı ve 3 Temmuz 2008 tarihli kararına karşı Priştine Bölge Mahkemesi nezdinde itiraz etmiştir.
12. Priştine Bölge Mahkemesi'nin 18 Aralık 2008 tarih ve Ac. nr. 1030/2008 sayılı kararıyla Kaçanik Belediyesi tarafından yapılan itiraz reddedilerek ilk derece mahkemesinin C. nr. 41/2002 sayı ve 3 Temmuz 2008 tarihli kararı onanmıştır.
13. Priştine Bölge Mahkemesi'nin kararından memnun kalmayan Kaçanik Belediyesi Yüksek Mahkeme nezdinde karar revizyonu başvurusunda bulunmuştur.
14. Yüksek Mahkeme, Kaçanik Belediyesi'nin daha alt derece mahkemelerinin C. nr. 41/2002 sayı ve 3 Temmuz 2008 tarih ile Ac. nr. 1030/2008 sayı ve 18 Aralık 2008 tarihli kararlarına karşı yaptığı revizyon başvurusunu kabul edip başvurusunun diğer üç kişi ile birlikte Oborr mevkiinde bulunan pk.nr. 1121/2 sayılı 0.25,08 hektarlık parsel ile 0.03,09 hektarlık ekilemez arsa ve 0.28,17 hektarlık parselden oluşan mülk tahsis edildiğini ileri süren başvurusunun dava dilekçesini temelden yoksun bularak reddetmiştir. Yüksek Mahkeme gerekçesinde ilk derece mahkemeleri kararlarının adil ve meşru kabul edilemeyeceği, çünkü bu mahkemelerde - aralarında başvurusunun da yer aldığı davacıların dava dilekçelerinin temelden yoksun olduğunu tespit ettiklerinde - yapılan olgu tespitlerinin yanlış yapıldığı ve maddi hukukun yanlış uygulandığı belirtilmiştir.

Başvurucunun İddiaları

15. Başvurucu, Kaçanik Belediyesi tarafından yapılan revizyon başvurusunun Yüksek Mahkeme'ce kabul edilmesinin Anayasa'nın 21. maddesi [Genel Esaslar] ve 46. maddesi [Mal Güvenliği] ile güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

16. Mahkeme öncelikle başvuru için Anayasa'da belirtilip Yasa ve İçtüzükte ayrıntılı olarak açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek durumundadır. Mahkeme, başvurusunun ihlal edilen haklarını açıkça belirterek iddia edilen ihlal koşulunu yerine getirdiğini tespit etmiştir. Başvurucu kamu otoritesinin somut kararı olarak Yüksek Mahkeme kararına itiraz etmiştir. O, başvuruyla ne elde etmek istediğini açıkça belirterek başvurunun ekinde çeşitli karar nüshaları ve belge ile bilgiler sunmuştur.

17. Anayasa'nın 46.3 fıkrası şöyledir:

Hiç kimse keyfi olarak kendi mülkünden yoksun bırakılmaz. Kosova Cumhuriyeti veya Kosova Cumhuriyetinin kamu otoritesi, kamusal çıkarların desteklenmesi için belirlenmiş kamusal hedeflere uygun ve gerekli olması halinde ve yasa buna yetki veriyorsa, kamulaştırılan mülk sahip veya sahiplerine hemen ve uygun bir tazminat sağlanması durumunda ilgili mülkü kamulaştırabilir(bkz 46. madde 3. fıkra).

18. Kosova Cumhuriyeti'nin herhangi bir hükmü veya Kosova Cumhuriyeti kamu otoritesinden kaynaklanan istimlake ilişkin ihtilaflar yetkili mahkemelerce çözümler (bkz. 46. madde 4. fıkra).
19. Bu başvuruda başvuru Yüksek Mahkeme'nin kararında kanunların yanlış uyguladığını ve olguları yanlış tespit ettiğini ileri sürmüştür. Murisine yapılan tazminin gerekli meblağda olmadığını ve Bölge Mahkemesi karar gerekçesinin eksiklikleri bulunduğunu ileri sürmüştür.
20. Ancak başvuru kabul edilirlık kıstasının delillerle desteklenmesi esnasında Mahkeme Yasa'nın 48. maddesinin şu kıstası belirlediğini tespit etmiştir: *Başvurucunun başvurusunda hangi hak ve özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasını açıkça belirtmesi gerekir.*
21. Diğer yandan İctüzüğün 36.2 fıkrası şunu belirlemiştir:
- Mahkeme, açıkça isnat edilmeyip aşağıdaki kanaatlere varması durumunda istemleri reddedecektir:*
- b) *Sunulan maddi unsurların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerekçelendirmediği zaman;*
- d) *Başvurucunun kendi iddiasını yeterli şekilde kanıtlayamadığı zaman.*
22. En nihayetinde Yasa'nın 46. maddesi şunu belirlemiştir: *Anayasa Mahkemesi, yasa ile tayin edilen tüm şartların yerine getirildiğini tespit eder ise eğer, Anayasanın 113. maddesinin 7. fıkrasına göre başlatılan istemi kabul eder ve işleme alır.*
23. Mahkeme, başvuruda herhangi müdahalenin olabilmesi için başvurunun anayasal temeller üzerinde bina edilmesi gerektiğini hatırlatır.
24. Başvurucu bu doğrultuda Yüksek Mahkeme'nin Anayasa ve Avrupa Sözleşmesi ile güvence altına alınan haklarını neden ve nasıl ihlal ettiğini belirtmemiş ve anayasal hakların ihlaline ilişkin deliller sunmamıştır.
25. Bu çerçevede Mahkeme, başvuru, Anayasa ile güvence altına alınmış hak ve özgürlüklerini ihlal etmesi durumları dışında Yüksek Mahkeme'nin olgu veya yasalarla ilgili yanlış yaptıklarına ilişkin şikâyetle bulunamayacağını tespit etmiştir. Bununla ilgili olarak Mahkeme, hukuk mahkemelerinde alınan kararlar göz önünde bulundurulduğunda, dördüncü derece mahkemesi olmadığını vurgulamak ister. Hukuk mahkemelerinin rolü ve görevi usul ve maddi hukuka ilişkin kuralları yorumlanıp uygulanmasıdır (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
26. Anayasa Mahkemesi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.).
27. Mevcut başvuruda başvuru iddiasını anayasal temellere dayandırmayıp Yüksek Mahkeme'nin Anayasa ve Avrupa Sözleşmesi ile güvence altına alınan haklarını ne şekilde ihlal ettiğini gösterecek delil ve hak ve özgürlüklerinin Yüksek Mahkeme'ce ihlal edildiğini ortaya koyacak deliller sunmamıştır. Usulün bir bütün olarak ele alınmasından sonra Mahkeme, yargılama süresince herhangi bir haksızlık veya

keyfiliğın olduğunu gözlemlememiştir ((bkz. mutatis mutandis, Shub – Lituanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).

28. Mahkeme yukarıda belirtilen nedenlerle bu başvurunun Yasa'nın 48. maddesi, İctüzüğün 36. kural 2. fıkrası (b) ve (d) bentlerinde belirtilen kıstasları yerine getirmediğini, bu haliyle açıkça temelden yoksun olduğunu ve Yasa'nın 46. maddesi uyarınca esastan incelenmesinin kabul edilmemesi gerektiği tespit etmiştir.
29. Netice itibariyle Anayasa'nın 113.7 fıkrasına, Yasa'nın 20. maddesine ve İctüzüğün 56.2 fıkrasına göre başvuru kabul edilmezdir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 46. maddesi ile İctüzüğün 36. kuralı 2. fıkrası (b) ve (d) bentlerine dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 20 Eylül 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Robert Carolan, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza